

BLUMENTÁL

Ročník XXVI

Číslo 3

Marec 2015

HLASY Z PŮŠTE

Pred pár rokmi ma pozvala skupina mladých ľudí z predchádzajúcej farnosti na letný kresťanský rodinný tábor, ktorý sa konal v jednej lokalite neďaleko Nitrianskeho Pravna. Do mesta to bolo len pár kilometrov, ale chata, v ktorej sa zišli takmer dve desiatky mladých rodín aj s deťmi, bola už uprostred Božej prírody. Okrem duchovného programu, hier a zábavy pre deti, ako aj viacerých pekných túr po okolí, bol tam jeden prvok, síce celkom prirodzený, ale zároveň nezvyčajný. Ak náhodou si niekto nutne potreboval zatelefonovať, musel vyliezť na neďaleký kopec, odkiaľ bol aký-taký signál. Bol som prekvapený, ako práve táto skutočnosť niektorých fascinovala. Najmä mladí otcovia, mnohí z nich profesionálne veľmi úspešní ľudia, si priam vychutnávali tento „deficit“. Niektorí sa aj opakovane vyjadrili v tom zmysle, že je to úžasné, že takmer týždeň mali pokoj od mobilu, internetu, mailov a sociálnych sietí. Prešli sme hory dookola, ale vrch, z ktorého sa dalo telefonovať, nepatrilo medzi priority...

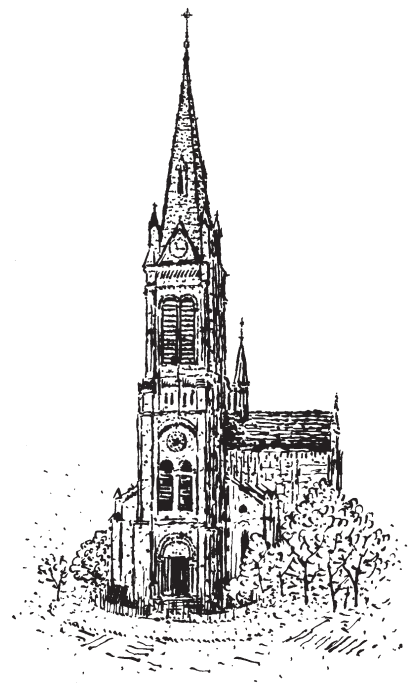
Každoročne, keď začíname obdobie Veľkého pôstu, Cirkev nám ponúka evanjelium, ktoré hovorí, že *Duch hnal Ježiša na púšť* (Mk 1, 12). Podľa tradície to bola pravdepodobne tzv. Hora pokušenia (Džebel Karantal) neďaleko Jericha, kde už začína púštny kraj. Tam Kristus pred svojim verejným vystúpením strávil uprostred pustatiny štyridsať dní medzi divou zverou pokúšaný diablom. Evanjelium nám hovorí o Kristovi, ktorý sa na púšti pripravoval na svoje poslanie. Aj Pánov predchodca, sv. Ján Krstiteľ, strávil časť života na pustatine, aby napokon v plnej sile zaznel *hlas volajúceho na púšti* (Mt 3,3) Izraeliti skôr než sa dostali do zeme oplývajúcej medom a mliekom prechádzali štyridsať rokov prostredím púšte. Boli to nielen roky blúdenia, ale aj roky veľkého duchovného formovania národa.

V tomto čase, keď sme na začiatku Veľkého pôstu a zároveň už uprostred *Roku zasväteného života*, chcem sériu úvodníkov nášho farského časopisu venovať práve tejto téme, ako som to naznačil už vo februárovom čísle. Ved' pápež František v apoštolskom liste, ktorým tento *Rok* ohlásil, nám prízvukuje, že: „Rok zasväteného života sa netýka len zasvätených osôb, ale celej Cirkvi. Preto sa obraciam na celý kresťanský ľud, aby si čoraz viac uvedomoval dar prítomnosti toľkých zasvätených mužov a žien, dedičov veľkých svätých, ktorí tvorili dejiny kresťanstva.“ Vo svojej prvej úvahe chcem reflektovať slovo pápeža, ktorým pripomína, že tieto duchovné postavy sa podieľali na vytváraní dejín kresťanstva. Ako vieme z histórie Cirkvi, že skôr než sa rozvinul mníšsky a rehoľný spôsob života, predchádzalo mu anachorétske hnutie. Anachoréti-eremiti čiže pustovníci, najmä v Egypte a neskôr v Sýrii, Palestíne, na Blízkom východe a potom aj v ďalších regiónoch Rímskej ríše i mimo nej, boli ľudia, ktorí utekali do nebezpečnej púšte, lebo paradoxne práve tam uprostred prenasledovaní hľadali bezpečie. Ale už v čase krvavých perzekúcií a neskôr aj po získaní náboženskej slobody (Milánsky edikt, r. 313 po Kr.), viac a viac ľudí odchádzalo na púšť. Dôvodom už nebol len útek pred nebezpečenstvom, ale aj túžba po inej záchrane. *Ved' čo osozí človekovi, keby aj celý svet získal, a svojej duši by uškodil?* (Mt 16, 26) Útek na púšť ako východisko z ťažkej situácie v čase prenasledovania sa zmenil na dobrovoľný exil. Niektorí si zvolili pustovníctvo z túžby uniknúť pred nástrahami diabla a hriechu v presvedčení, že v samote budú menej vystavení takýmto atakom. O to viac zostali prekvapení, že práve vtedy sila démonov a pokušenia bola ešte intenzívnejšia. Bol by to však jednostranný pohľad, ak by sme v prvých pustovníkoch a postupne sa formujúcich mníšskych komunitách videli len snahu po úniku.

Zo životopisu jednej z najvýznamnejších postáv tých čias, sv. Antona pustovníka vidno, že to bola predovšetkým túžba čo najplnšie žiť evanjelium a nenechať sa spútať ničím pozemským ani majetkom, ani mocou, ani rozkošami. Mnohí znalci kresťanskej spirituality tvrdia, že to asi nebola náhoda, že takéto hnutie – pustovníctvo, ktoré postupne prerástlo do mníšskej podoby Bohu zasväteného života, sa zrodilo práve v Egypte. Krajina, ktorá dodnes očaruje svet svojou históriou, starobyťou kultúrou a vyspelými dávnymi civilizáciami, akoby naznačovala, že nič pozemské, nech je to rozvinuté na vysokej úrovni a skvelé, nedokáže naplniť ľudské srdce. Z týchto hľadačov duchovných pokladov sa napokon vyvinuli tzv. otcovia púšte. Iba časť z nich boli kňazi. Výraz „otcovia“ nám predovšetkým napovedá, že sa stali skutočnými duchovnými otcami a učiteľmi duchovného života. Ani ich teologické vzdelanie nebolo zväčša na úrovni.

Dokumentuje to jedna historka z čias tzv. origenovských kontroverzií. Jeden z nasledovníkov slávneho kresťanského vzdelanca Origena, ktorý sa snažil skĺbiť kresťanskú vieru s Platónovou filozofiou, presviedčal istého pustovníka o tom, že Boh ako ta-

(Dokončenie na s. 7)

*Ľud Boží nech sa rozplýva
v prejavoch vďaky za spásu!
Chrániť ho krížom ramená,
čo trónom smrti otrasú.*

*Hľa, sprievod spieva Kristovi:
Hosanna, sláva, nech žije,
cestu mu čerstvým vetvovým
paliem a olív pokryje.*

*Nuž nebeskému Kniežaťu:
vyjdime aj my naproti
a palmami v rukách, každý nech
zo srdca spev mu zanôti!*

*Nech jeho milosť chráni nás
v živote krehkom, neistom,
aby sme plní vďačnosti
kráčali verne za Kristom.*

*Buď sláva večná Otcovi,
jeho milému Synovi
i Duchu Tešiteľovi,
čo všetko v sláve obnoví. Amen.*

**Hymnus na Kvetnú nedeľu
z modlitby cez deň**

KAJAJTE SA A VERTE EVANJELIU!

Túto Pánovu vetu sme mohli počuť na Popolcovú stredú pri značení popolom popri inom výroku, ktorý adresoval Pán Boh prvému človeku, keď upadol do hriechu: „Pamätaj, že si prach a na prach sa obrátiš!“ (Gn 3, 19). Na začiatku Evanjelia podľa Marka sa píše: *Keď Ján (Krstiteľ) uväznili, Ježiš prišiel do Galiley a hlásal Božie evanjelium. Hovoril: „Naplnil sa čas a priblížilo sa Božie kráľovstvo. Kajajte sa a verte evanjeliu“ (1, 14 - 15). Dôvodom pokánia je teda plnosť čias, ktorá spočíva v príchode nebeského kráľovstva na túto zem v osobe vteleného Božieho Syna a nášho Pána Ježiša Krista. Jemu a v neho máme veriť! Na neho máme neprestajne zameriavať náš život prostredníctvom neprestajného obrátenia. Čo znamená tento proces?*

V Katechizme Katolíckej cirkvi sa o Pánovej výzve na pokánie a vieru z Markovho evanjelia uvádza: „V kázani Cirkvi sa táto výzva obracia predovšetkým na tých, ktorí ešte nepoznajú Krista a jeho evanjelium. Preto *krst je hlavným miestom prvého a základného obrátenia*. Vierou v dobrú zvesť a krstom sa človek zrieka zla a získava spásu, čiže odpustenie všetkých hriechov a dar nového života.“ (KKC, b. 1427)

„Ale nový život, ktorý sme dostali vo sviatosťiach uvádzania do kresťanského života, neodstránil krehkosť a slabosť ľudskej prirodzenosti ani náklonnosť na hriech, ktorú tradícia nazýva žiadostivosť (*concupiscentia*) a ktorá zostáva v pokrstených, aby sa s pomocou Kristovej milosti osvedčili v boji kresťanského života. Je to boj o obrátenie s cieľom dosiahnuť svätosť a večný život, do ktorého nás Pán neprestajne povoláva.“ (KKC, b. 1426) Tento boj sa nazýva *druhým obrátením*, ktoré je nepretržitou úlohou kresťana. O „dvoch“ obráteniach v živote kresťana napísal sv. Ambróz, milánsky biskup a učiteľ Cirkvi (339 - 397): „Cirkev (...) má aj vodu a má aj slzy: vodu krstu a slzy pokánia“ (porov. KKC, b. 1428 - 1429). „Toto úsilie o obrátenie nie je len ľudským dielom. Je to snaha „skrúšeného srdca“ (porov. Ž 51, 19),

ktoré milosť priťahuje a pohýna (porov. Jn 6, 44; 12, 32), aby odpovedalo na milosrdnú lásku Boha, ktorý nás prvý miloval (porov. 1 Jn 4, 10).“ (KKC, b. 1428)

„Druhé“ obrátenie má sprevádzať *vnútorné pokánie*, ktoré „je radikálne preorientovanie celého života, návrat, obrátenie sa k Bohu celým srdcom, zanechanie hriechu, odvrátenie sa od zla spojené s odporom k zlým skutkom, ktorých sme sa dopustili. Zároveň zahŕňa v sebe túžbu a rozhodnutie zmeniť život s nádejou na Božie milosrdenstvo a s dôverou v pomoc Božej milosti. Toto obrátenie srdca sprevádza spasiteľná bolesť a spasiteľný zármutok, ktoré cirkevní Otcovia nazvali *animi cruciatus* (trýzeň duše), *compunctio cordis* (skrúšenosť srdca).“ (KKC, b. 1431)

Jeden z otcov púšte (z prvých pus-

tovníkov) Cirkvi, Teodor († asi okolo r. 330), radil o pestovaní skrúšenosti srdca v duchu (vnútorného) pokánia: „Keď sedíš vo svojej kélii (komôrke), sústreď svoju myseľ a pripomínaj si chvíľu, kedy predstúpiš pred Boha. Predstavuj si onen strašný posvätný súd. Zameraj svoju myseľ na to, čo je určené hriešnikom: zahabnenie zoči-voči Bohu a jeho Kristovi, anjelom, archanjelom, mocnostiam a všetkým ľuďom, všetky tresty, večný oheň, nehynúci červ, peklo, temnotu a škripanie zubami, hrôzy a muky. Potom sa zameraj práve tak na dobrodenia, ktoré sú určené spravodlivým: dôverný vzťah s Bohom Otcom a jeho Kristom, s anjeli, archanjeli, mocnosťami a všetkými ľuďmi, na kráľovstvá a ich bohatstvá, radosti a potešenia. Uchovávaj si spomienku na všetky tieto veci. Nariekaj nad zavrhnutím hriešnikov. Plač a zahal sa kajúcim rúchom v strachu, aby si sa aj ty sám neocitol v takomto nešťastí. Raduj sa nad dobrodeniami, ktoré sú určené spravodlivým. Vesel sa a jasaj. Toto sa usiluj okúsiť a nemaj nič s tým ostatným. Hľad, aby si nikdy nezabudol na tieto veci myslieť, či si vo svojej kélii (komôrke), alebo niekde vonku.“

Naše „druhé“ obrátenie má aj vonkajší a spoločenský rozmer (porov. KKC, b. 1429). Vnútorné obrátenie sa má prejavovať vo viditeľných (vonkajších) znakoch, v úkonoch a skutkoch pokánia, medzi ktoré patrí sebazápor, pôst, modlitba, svätá spoveď, Eucharistia a almužna, teda všetky skutky dobročinnnej lásky k bližnému (porov. KKC, b. 1434 - 1439). Tento vonkajší (spoločenský) rozmer nášho pokánia vyjadruje podľa katechizmu aj Pánov výrok efezskej cirkvi ako jednej zo siedmich prvých kresťanských obcí: *Mám však proti tebe to, že si zanechal svoju prvotnú lásku. Preto si spomeň, odkiaľ si padol, rob pokánie a konaj ako prv.* (Zjv 2, 4 - 5a)

ThDr. Michal Vivoda

ČO NÁM „POVIE“ EVANJELIUM

Pred niekoľkými dňami sme Popolcovú stredú vstúpili do štyridsaťdňového pôstu. Hoci každý rok v inom termíne, je Popolcová streda pravidelne sa opakujúcim vstupom do prípravy na slávenie umučenia a smrti Pána. Sme teda na začiatku pôstneho času a patrilo by sa zamyslieť nad tým, ako chceme prežiť tohtoročný pôst, aby dni pôstu boli impulzom, ako prežiť tieto milostivé dni s úžitkom.

Tých štyridsať dní je teda vhodný čas uvažovať aj o tom, ako nás Cirkev v liturgii svätej omše bude v týchto pôstnych dňoch pripravovať a viesť na slávnosť Ježišovho zmŕtvychvstania. Predtým však aj na dni slávania jeho umučenia a smrti. Nevieme, samozrejme, deň po dni opísať, ako Ježiš prežíval dni pred svojim umučením až po slávnostný deň jeho vstupu do Jeruzalema, vieme však, že: *Kade chodil, dobre robil*. Preto je nepochopiteľné, ako sa po mohutnom a slávnom vstupe do Jeruzalema zmenilo radostné *Hosanna* na kruté *Ukrižuj*.

Prvý pôstnu nedeľu nás Cirkev cez

Markovo evanjelium pozvala na púšť, kde *Duch hnal Ježiša* potom, ako sa pri rieke Jordán, kde *Ján krstil a hlásal krst pokánia na odpustenie hriechov*, aj on, sám bez akejkoľvek viny a hriechu, dal pokrstiť. Evanjeliom Prvej pôstnej nedele nás teda pozývalo uvažovať o dňoch, ktoré Ježiš prežil v samote, kde sa štyridsať dní postil a v tichu pripravoval na verejnú vystúpenie. Aj nás pozýva Cirkev na štyridsať dní našej duchovnej prípravy na slávenie sviatkov nášho vykúpenia na púšť. Iste nemôžeme tie dni prežiť len v samote, tichu a modlitbe ako Ježiš, ale každý z nás si môže nájsť denne

chvíľu svojej „vlastnej púšte ticha a modlitby“, aby sme ako Ježiš dokázali odolať pokušeniu tohto sveta a diabla a prijali výzvu: *Kajajte sa v verte evanjeliu* (porov. Mk 1, 12 - 15).

Druhú pôstnu nedeľu sa spolu s celou Cirkvou zamyslíme nad tým, ako sa Ježiš trom zo svojich učeníkov predstavil vo svojej sláve: Pred očami Petra, Jakuba a Jána sa premenil: *Jeho odev žiaril, a bol taký biely, že by ho nijaký bielčik na svete tak nevybielil...* (Mk 9, 2 - 10). Predstavme si, ako museli tie chvíle prežiť s osláveným Ježišom posilňovať týchto troch apoštolov vo chvíľach Ježišov-

ho potupenia, keď zhromaždený ľud namiesto Hosanna volal „Ukrižuj ho“. Aj dnes mnohí kričia „Ukrižuj“ a sú krajiny, kde súčasných Ježišových učeníkov unášajú, týrajú a vynášajú nad nimi ortiele smrti. Je nepochopiteľné, že aj v dvadsiatom prvom storočí sa rady mučeníkov za vieru v Krista tak rozrastajú, a že z kedysi kresťanských krajín dnes utečenci pre vieru zaplavujú svet, v ktorom chcú nájsť pocit bezpečia. Tento čas je aj vhodným časom, aby sme pre našich bratov a sestry vo viere vyprosovali Božiu pomoc a ochranu nebeskej Matky a sami sa upevňovali vo viere.

Tretiu pôstnu nedeľu nám Jánovo evanjelium predstavuje Ježiša v čase blížiacej sa Veľkej noci, ako prichádza do Jeruzalema a z chrámu vyháňa predavačov dobytky, oviec a holubov i peňazomencov, čo tam sedeli (porov. Jn 2, 13 - 25) so slovami: *Nerobte z domu môjho Otca tržnicu. Ti predavači predávali zvieratá na obetu, a predsa ich Ježiš vyhnal. Čo by asi povedal dnešným znesväcovateľom či znesväcovateľkám chrámov, napríklad nesprátnym členkám známej hudobnej skupiny, ktoré v zahraničí opakovanne vstupujú do chrámov a znesväcujú ich, tým, čo neváhajú v chráme vraždiť dokonca aj kňazov či priamo pri oltári zavraždiť biskupa...*

Štvrtú pôstnu nedeľu si v evanjeliu počujeme Ježišove slová: *... A ako Mojžiš vyzdvihol na púšti hada, tak musí byť vyzdvihnutý aj Syn človeka, aby každý, kto*

v neho verí, mal v ňom večný život, ktorými naznačuje, akým spôsobom dokoná svoje vykupiteľské dielo. Ale aj slová, že Boh tak miloval svet, že dal svojho jednorodného Syna, aby nezahynul nik, kto v neho verí, ale aby mal večný život... Aby nezahynul nik, kto v neho verí... Možno vhodné slová na uvažovanie o tom, aká je moja viera, aká je dnes viera „sveta“, za ktorý Ježiš tak draho zaplatil. Ježiš nám necháva odkaz, že neprišiel na svet, aby svet odsúdil, ale aby sa skrze neho svet spasil, no zároveň upozorňuje, že kto neverí, už je odsúdený, lebo neuveril v meno Jednorodného Božieho Syna.. Dnes počujeme aj v Cirkvi skôr o odpúšťaní, o Božej láske, a ako by sme zabúda-

li aj na jeho ďalšie slová: *Ale kto neverí, už je odsúdený...* (porov. Jn 3, 14 - 21). Prosme teda: Pane verím, ale neustále upevňuj moju vieru, lebo pokušenia tohto sveta sú dnes priveľké.

Piata pôstna nedeľa. Cirkev nás v evanjeliu tejto nedele privádza už do dní po slávnostnom vstupe Ježiša do Jeruzalema, keď niektorí Gréci, ktorí na sviatky prišli do Jeruzalema, chceli vidieť Ježiša. Ťažko je vybrať z evanjelia tejto nedele (Jn 12, 20 - 33) Ježišove slová, ktoré boli odpoveďou na túto prosbu, možno to, čo napíňalo Ježišovo vnútro: *Teraz je moja duša vzrušená. Čo mám povedať? Otče, zachráň ma pred touto hodinou? Veď práve pre túto hodinu som prišiel. Otče, osláv svoje meno... Teraz je súd nad týmto svetom, teraz bude knieža tohto sveta vyhodené von a ja až budem vyzdvihnutý od zeme, všetkých pritiahnem k sebe...* Neraz sa nám zdá, že knieža tohto sveta ešte nesplnilo „svoju úlohu“ a mnohí naši súčasníci sa aj dnes pýtajú ako vtedy Ježišovi súčasníci: Kto je ten Syn človeka? Sú takí, čo Ježiša nepoznajú, mnohí ho nechcú poznať a mnohí ho nechcú prijať. Ale Ježiš povedal: *A ja až budem vyzdvihnutý od zeme, všetkých pritiahnem k sebe.* Prosím, Pane, nezabudni na tieto slová a pritiahni k sebe bližšie tých, čo ňa prijali, ale spomeň si aj na tých, ktorí sa zatiaľ vzpierajú. A chráň si všetkých, ktorých život je aj v súčasnosti ohrozený práve preto, že ňa prijali a uverili v teba. **X. D.**

AJ ĽAHOSTAJNOSŤ JE HRIECH

Pôstne obdobie je pre nás každoročne príležitosťou na vnútornú obnovu. Je to čas, kedy sme pozvaní pozrieť sa do zrkadla a zhodnotiť svoj vnútorný stav. Pravdaže, nemám na mysli zrkadlo visiace v kúpeľni či predsieni, ale vnútorné zrkadlo nášho svedomia. Letmo sa doň pozeráme na začiatku každej svätej omše či pri večernom spytovaní svedomia. Mnohí z nás sa doň s veľkou pozornosťou zahľadia pri mesačnej príprave na sviatosť zmierenia. Ale pôstne obdobie nás nabáda na to, aby sme sa pred týmto zrkadlom riadne vyzvrátili a ozaj dobre sa v ňom poobzerali. Aby sme sa nebáli zahľadieť aj na tie partie, ktoré radi zakrývame pred sebou či pred inými, ba dokonca aj na tie zákutia nášho vnútra, kam sa radšej ani nepozierame.

Nechcem tu teraz zoširoka moralizovať. Chcem sa spolu s vami zamyslieť nad tým, k čomu nás v týchto dňoch požíva Svätý Otec František. Vo svojom Posolstve na pôstne obdobie 2015 viackrát zdôrazňuje jeden pomerne častý hriech - ľahostajnosť. To, že je tento hriech pomerne častý, však ešte neznamená, že sa z neho často spovedáme. Práve naopak - čoraz viac ľudí sa stáva voči hriechu ľahostajnými.

Suché konštatovanie „Je mi to jedno“ sa stáva mottom mnohých z nás. Najmä ak ide o záležitosti, ktoré sa nás bezprostredne netýkajú. „Nehas, čo ňa nepáli“ sa stáva symbolom pokojného života. Svätý Otec nám vo svojom posolstve vyčíta, že „keď je nám dobre a citíme sa pohodlne, zabúdame na druhých, nezažívajú nás ich problémy, trápenia a nespravodlivosti, ktoré podstupujú... Naše srdce vtedy upadá do ľahostajnosti: pokým ja sa mám relatívne dobre a spokojne, zabúdam na tých, ktorí sa nemajú

dobre“. Táto jeho výčitka nás však nemá zabolieť, ale priviesť k tomu, aby sme sa v zrkadle nášho svedomia lepšie videli.

Význámam... že som vela zhršil... zanedbávaním dobrého, alebo ako vravia naši západní bratia: „Nekonám, čo mám konať.“ Inými slovami: „Som ľahostajný.“ A nielen ja, ale celá spoločnosť, ako na to poukazuje pápež František: „Tento egoistický, ľahostajný postoj dnes nadobudol svetový rozmer, a to až do takej miery, že môžeme hovoriť o globalizácii ľahostajnosti. Ide o nešvár, ktorému ako kresťania musíme čeliť. (...) Ľahostajnosť voči bližnému a voči Bohu je reálnym pokušením aj pre nás kresťanov. Preto počas každého Pôstneho obdobia potrebujeme počúvať výzvy prorokov, ktorí hlasno volajú, aby nás prebudili.“

Ak chceš zmeniť svet, začni od seba - neviem, či existuje niekto slávny, komu by sme mohli pripísať takýto výrok, ale určite je to jedno z pravidiel, ktoré

vnímame ako všeobecne platné. Pápež František nás vo svojom posolstve požíva, aby sme premáhaním vlastnej ľahostajnosti prispievali k premáhaniu tej celospoločenskej. Je to pravý opak toho, ako keď niekto pred niekoľkými týždňami zahlásil: „... nejdem, veď aj tak to bude neplatné“. Každý, koho uvažovanie bolo v tomto duchu, tak svojou ľahostajnosťou prispel ku globalizácii ľahostajnosti v tejto konkrétnej situácii. Zabudol na to, že zostať doma z dôvodu ľahostajnosti je hriech.

Avšak poďme späť do prítomnosti. Prežívame pôstne obdobie, kedy sme pozvaní premôcť našu ľahostajnosť. Pápež František nám ponúka niekoľko konkrétnych námetov:

„Pôst je najvhodnejším časom na to, aby sme sa dali Kristom obslúžiť, a tak sa mu stali podobnými. To sa stane, ak budeme počúvať Božie slovo a prijímať sviatosť, zvlášť Eucharistiu.“ Svätý Otec kladie na prvé miesto premáha-

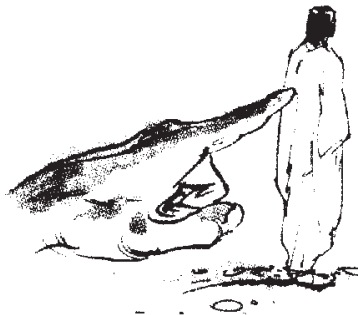
nie našej ľahostajnosti v duchovnom živote. Chlieb života, teda Božie slovo + Eucharistia sú skutočnosťami, voči ktorým nesmieme byť v žiadnom prípade ľahostajní. Ježiš sa nám takto chce úplne darovať. Nesmieme tento dar odmietnuť. Božie slovo nám ukazuje cestu, učí nás, čo máme konať, ako máme žiť, aby sme dosiahli cieľ – večný život. A Eucharistia nám dáva silu na tejto ceste do cieľa vytrvať. Keď budeme hľadieť do zrkadla nášho svedomia, dobre sa pozrime, či týmto chlebom nepohrdame a nenahradzame ho iným, možno lákavejším, no v skutočnosti menej výživným či dokonca škodlivým pokrmom. Nie sme niekedy ako deti, ktoré majú radšej sladkosť než poctivý chlieb? Kiež by sa Božie slovo a Eucharistia stala pre nás skutočne každodenným chlebom, ktorého význam a hodnotu nevymeníme za lákavé príchute iných pokrmov.

Ak prijímame Chlieb života – Ježiša Krista, stávame sa jeho súčasťou. Sme súčasťou jeho tela, ktorým je Cirkev. Cirkev je spoločenstvo ľudí spojených modlitbou a vzájomnými vzťahmi. A tu nám Svätý Otec ponúka ďalšie podnety:

„Aby sme naplno prijali a využili to, čo nám Boh dáva, treba sa v prvom rade spojiť v modlitbe s nebeskou Cirkvou. (...) Máme účasť na zásluhách a na radoch svätých, pokým oni sa podieľajú na našom zápase a našej túžbe po pokoji a zmierení. Ich radosť z víťazstva zmŕtvychvstalého Krista je pre nás silným dôvodom, aby sme prekonalí mnohé formy ľahostajnosti a tvrdošrda.“ Každý z nás má niekoľko svojich

svätých patrónov: krstného, birmovného a určite aj ďalšieho osobného patróna – svätca či sväticu, ktorý je pre neho nielen orodovníkom, ale aj vzorom a inšpiráciou. Boli to obyčajní ľudia, ktorí sa stali svätými práve preto, že chodili po tomto svete s otvorenými očami – teda neboli ľahostajní voči Bohu a potrebám svojich bratov a sestier. Siahnime po životopisoch svojich patrónov a učme sa od nich prekonávať svoju ľahostajnosť. Pri pohľade do zrkadla sa môžeme zamyslieť nad tým, do akej miery vnímame potreby ľudí okolo nás. Porozmýšľajme o tom, akým konkrétnym spôsobom by sme mohli prispieť k tomu, aby sa ľudia v našom okolí cítili lepšie a príjemnejšie.

Každý z nás prežíva svoj život naplnený aj väčším či menším utrpením. Ťažkosti, ktoré musíme prekonávať, bolesti, ktoré musíme znášať, to všetko nás robí bližšími Bohu. Na svoje utrpenie sme veľmi citliví, no určite vnímame aj ťažkosti našich bratov a sestier. Hrozí tu však jedno nebezpečenstvo, na ktoré upozorňuje pápež František: „Utrpe-

nie druhého predstavuje výzvu na obrátenie, pretože bratova núdza mi pripomína krehkosť môjho života, moju závislosť od Boha a bratov. Ak pokorne prosíme o Božiu milosť a akceptujeme hranice svojich možností, vtedy dôverujeme v nekonečné možnosti, ktoré v sebe chová Božia láska. A môžeme odolávať diabolskému pokušeniu veriť, že sami dokážeme spasť seba i svet.“ Nikto z nás nie je superman, ktorý dokáže byť všade, vyriešiť všetky problémy, pomôcť všetkým, vypočúť všetkých, zodpovedať všetky otázky. Nebuďme preto ľahostajní voči vlastným limitom a obmedzeniam. Majme to na mysli vždy, keď budeme prechádzať okolo zrkadla svojho vedomia. Uvedomme si, že jedine Boh pozná všetky odpovede, jedine on je všadeprítomný a vie o všetkých našich ťažkostiach. Zverme do jeho rúk všetko to, s čím si nevieme poradiť. A zverme mu aj to, o čom si myslíme, že si s tým poradiť vieme. A nebuďme viac ľahostajní voči Božej pomáhajúcej a uzdravujúcej láske.

Pohľad do zrkadla nášho svedomia nemusí byť príjemný. A asi bolo čosi v neporiadku, keby taký bol. Ale vždy je nesmierne užitočný. Pápež František nás v závere svojho posolstva pozýva prosiť Najsvätejšie Srdce Ježišovo slovami: „Pretvor naše srdce podľa svojho Srdca“. Toto je azda najväčšia výzva z jeho posolstva. Ak v tomto období dovolíme Ježišovi aspoň trochu pretvoriť naše ľahostajné srdcia na obraz jeho vnímavého Srdca, potom si môžeme povedať, že tohtoročný pôst bol pre nás časom skutočnej obnovy.

Radoslav Šaškovič

SVÄTÝ JOZEF

Svätý Jozef je vzor pre mužov – pre slobodných, manželov i otcov, ale nielen pre nich. Aj mnohé ženy, manželky, matky sa dlhé roky modlia k tomuto svätému, aby ochraňoval ich dom a rodinu. Všimnime si teraz jeho charakter.

Bol spravodlivý. Túto vlastnosť vyzdvihuje Sväté písmo, keď výslovne hovorí: „*Jozef bol muž spravodlivý.*“ Žil totiž v harmónii s Bohom i ľuďmi. Nechcel nikomu ublížiť, a preto i pri ľudsky nevysvetliteľnom Máriinom tehotenstve cúvol, chcel ju potajomky prepustiť, aby ju neukameňovali. No keď spoznal Boží plán, prijal ju. Podľa jeho vzoru ani muž si nemá presadzovať svoje požiadavky silou. Žiaľ na úkor manželky a detí si muži radi presadzujú svoje chůtky, napríklad fajčenie v byte. Jozefova spravodlivosť čerpá z lásky, a tak nás učí nechať sa viesť spravodlivosťou zviazanou s láskou.

Jozef sa **vedel ovládať**. Boh si ho vybral za ženicha Najčistejšej panny. Ako vieme, Panna Mária **nepoznala muža**, Jozef sa najnežnejšou Pannou žil v zdržanlivosti až do svojej smrti. Ako často je pre mužov ťažké ovládať sa v ľúbostnom vzťahu pred manželstvom a aj potom do-

držovať morálny zákon v rámci manželského spoluzitia.

Ďalej vieme, že Jozef bol **pracovitý**. Ako *tekton*, teda staviteľ či podľa ľudovej zbožnosti tesár, robotníckou prácou živil Svätú rodinu. Ani v ťažších podmienkach nerezignoval. V Betleheme upravil maštal'ku pre dočasný príbytok. Podľa jeho vzoru sa má muž usilovať v práci. Jozef nerozprával veľa, ale konal. V celom evanjeliu nie je ani jedno slovo, ktoré by povedal. Pritom ako muž činu múdro uvažoval a odhodlane konal napríklad aj vtedy, keď **hneď za noci vstal, vzal dieťa i jeho matku a išiel do Egypta**. Je veľmi dôležité, aby muž pracoval na tom, čo mu Boh zveril. Zatiaľ žiadnemu mužovi ani jeho rodine nepomohlo vyesávanie v krčme, kde, žiaľ, toľkí mrhajú časom.

Jozef bol **skromný**. Podľa Jozefovej profesie rodáci nazvali Pána Ježiša posmešne tesárovým synom cynicky sa pýtajúc: *Vari to nie je syn tesára?* Boh ne-

chcel pre svojho Syna za oporu pyšného farizeja, ale skromného robotníka. Muži dokážu veľa urobiť v spoločnosti, napríklad takmer všetci vodcovia, vynálezcovia a objavitelia sú muži. Ale je potrebné, aby boli skromní.

Nemôžeme obísť Jozefovu nábožnosť. To, že bol **nábožný**, je záležitosťou nasmerovania celého jeho života na Boha. Táto čnosť mala svoj výraz aj v tom, že pod jeho vedením Panna Mária s Pánom Ježišom **každoročne putovali do chrámu**. Muži dnešných čias svojou ľahostajnosťou voči Bohu dovolili, aby „viera zoženštela“. Ženatí muži sa v rodinách vzdávajú poslaníam viesť rodinu v nábožnosti. Určite Boh od nich očakáva viac, ako v nedeľu zaviesť manželku s deťmi autom do kostola.

Spomenuli sme Jozefovu spravodlivosť, ovládanie sa, pracovitosť, skromnosť a nábožnosť. Akiste nájdete na svätom Jozefovi aj mnohé iné pekné vlastnosti. Ako muži sme naňho hrdí. Nech je nám všetkým aj dobrým orodovníkom, spolu s Najsvätejšou Pannou, teraz i v hodinu našej smrti. Amen.

Ján Sitár, kaplán

ANJEL PÁNA ZVESTOVAL PANNE MÁRII...

Ako sa Panne Márii zjavil Anjel pri Zvestovaní? Duchovným spôsobom, alebo v telesnej podobe? Dostali sme otázku. Odpoveď sme našli na stránkach KBS v prednáške Mons. Petra Brodeka, generálneho vikára Nitrianskej diecézy, na tému Vykúpený svet, ktorú predniesol v rámci rekolekcie v Poprade v r. 2014.

Vo vykúpenom svete sa stal hlavou ľudstva večný Boží Syn, Slovo, ktoré sa stalo telom. Napriek tomu je tento svet i naďalej plný tragédií, zločinov, ľudskej špiny, hriechu. Ale je v ňom i mnoho miest, v ktorých ho premáha láska, obeta či čnosť. Veľkonočný *Exultet* o týchto protikladoch vyjadruje známe slová: „Ó, blažená vina, ktorá nám získala tak vznešeného Vykupiteľa.“

Zároveň možno dodať, že táto vina bola dôvodom toho, aby sa Mária stala Božou Matkou, a to podľa požiadaviek plynúcich z úplne neslýchaného posolania.

V udalosti zvestovania (Lk 1, 26 - 38) naplnenom mnohými detailmi sa hovorí o tom, ktorý je mimo akéhokoli-

vek priestoru a času, a ktorý prichádza do malého, celkom konkrétneho miesta v priestore, aby z neho učinil ohnisko, ktorého žiara prekróči všetky hranice. Pokúsme sa pozrieť na túto udalosť prekračujúcu všetky naše zmysly, azda len z jedného detailu, spolu so sv. Tomášom Akvinským, ktorý si kladie otázku: **zjavil sa Panne Márii anjel len duchovným spôsobom alebo v ľudskej podobe?** O tri dôvody opiera tvrdenie, že **anjel celkom určite vzal na seba ľudskú podobu.**

Prvý dôvod vychádza z toho, čoho sa zjavenie týkalo, z predmetu zjavenia. Pretože malo byť Márii zjavené, že sa neviditeľný Boh vteli, a teda stane sa viditeľným, bolo vhodné, aby sa viditeľ-

ne ukázal i neviditeľný posol, ktorý toto zvestovanie prinášal.

Druhý dôvod sa týka dôstojnosti Božej Matky. Mala totiž prijať Božieho Syna nielen poznaním do svojej mysle, ale i počatím do svojho tela. Preto bolo vhodné, aby radosť z pohľadu na anjela osviežila nielen myseľ, ale aj telesné zmysly.

Tretí dôvod sa vzťahuje na istotu, s akou mala Mária zjavenie prijať. Veci, ktoré vidíme svojimi očami, prijímame s väčšou istotou než tie, ktoré sa odohrávajú len v našej predstavivosti. V tomto živote sa všetky naše istoty obyčajne opierajú o veci, ktoré môžeme vidieť a dotknúť sa ich. Samozrejme, je to len spôsob, ako nám Boh pomáha o to viac uchopiť a vierou sa dotknúť neviditeľných skutočností.

Z prednášky Mons. Brodeka vybrala X.D.

SVIATOSŤ ZMIERENIA

Pôstna disciplína

Žijeme vo svete, ktorý je dosť rýchly, čo mnohým ľuďom spôsobuje problémy aj v tom, že často sme radi, ak sa počas vyťaženej pracovnej dňa stihneme vôbec najesť. Nehovoriac o tom, že jedlo si mnohí ani sami nepripravujeme, ale spoľiehame sa na reštaurácie a pizzerie, či na stánky rýchleho občerstvenia. Rýchlo niečo zjeme, alebo obedujeme to, čo nám ponúka jedáleň a až keď sa najeme, zistíme, že je piatok. Alebo starším ľuďom vozia obedy rôzne firmy – tie veľmi nerozlišujú, či je piatok alebo iný deň. A vtedy môže v niektorých ľuďoch vzniknúť pochybnosť, či v piatok za žiadnych okolností nesmieme požívať mäsitý pokrm.

Je to však naozaj tak, že v piatok je úplne zakázaná konzumácia mäsa? Je to taký veľký hriech, že keď zjem mäso, musím ihneď pristúpiť k sviatosti zmierenia?

Ešte predtým, ako odpovieme na vyššie položené otázky, najskôr sa v nasledujúcich riadkoch pozrime, čo kresťanov katolíkov viaže v súvislosti s pôstom. Pozrieme sa do Kódexu kánonického práva, kde sa píše nasledovné:

Kán. 1249: *Všetci veriaci, každý svojím spôsobom, sú z božského zákona povinní konať pokánie:*

aby sa však všetci medzi sebou spojili v istom spoločnom konaní pokánia, predpisujú sa dni pokánia, v ktorých sa veriaci majú zvláštnym spôsobom venovať modlitbe, konať skutky nábožnosti a dobročinnnej lásky, majú sa zapierať vernejším plnením svojich povinností a najmä zachovávaním pôstu a zdržiavania sa mäsa podľa normy nasledujúcich kánonov.

Teda všetci veriaci katolíci (teda každý pokrstený katolíci) sa má správať tak, aby nezabúdali na konanie pokánia. Pokánie sa tu myslí ako nejaký skutok, ktorým sa viac priblížim k Bohu. A tie skutky sú tam vymenované:

- môžem sa zvláštnym spôsobom venovať modlitbe;
- môžem konať skutky nábožnosti a dobročinnnej lásky;

- môžem konať obeť (sebazápor) vernejším plnením svojich povinností;
- môžem si vykonať pôst (menej jesť) alebo zdržovať sa mäsitého pokrmu.

Teda vidíme, že pokánie – hlbšie uvedomenie si svojej závislosti od Pána Boha – môžem robiť viacerými spôsobmi, nielen pôstom v zmysle odopierania si jedla (ako si to mnohí veriaci myslia).

Kán. 1250: Dni a obdobia pokánia v celej Cirkvi sú **jednotlivé piatky** celého roka a **Pôstne obdobie.**

Tu nám svätá Cirkev hovorí, že naozaj **každý piatok v roku** (ak naň nepripadá liturgická slávnosť – napr. na piatok vždy pripadá Slávnosť Najsvätejšieho Ježišového Srdca –, teda v deň slávnosti sa **nesmú** dodržiavať bezmäsitý pôst) a aj v Pôstnom období v dni pokánia je naozaj potrebné urobiť nejaký konkrétny skutok, ktorým sa viac priblížime k Pánu Bohu. Ešte lepšie túto povinnosť približuje nasledovný predpis:

Kán. 1251: Zdržiavanie sa jedenia mäsa alebo iného pokrmu podľa predpisov Konferencie biskupov sa má zachovať **každý piatok roka**, ak nepripadá naň niektorý deň, uvedený medzi slávnosťami; avšak zdržiavanie sa mäsa a pôst sa má zachovávať na Popolcovú stredú a v Piatok umučenia a smrti nášho Pána Ježiša Krista.

Ďalej je dôležité pripomenúť, koho via-

že povinnosť konať pôst. To hovorí táto norma Kódexu kánonického práva:

Kán. 1252: Zákon zdržiavania sa mäsa zaväzuje tých, ktorí **dovršili štrnásť rok života**, zákon pôstu však zaväzuje všetkých plnoletých až **do začatia šesťdesiateho roku života**. Duchovní pastieri a rodičia sa však majú starať, aby aj tí, ktorí pre maloletosť nie sú viazaní zákonom pôstu a zdržiavania sa mäsa, boli vychovávaní k pravému zmyslu pokánia.

Od roku 1992 tzv. pôstna disciplína, ktorú schválila biskupská konferencia na svojom 8. zasadnutí 20. januára v Brne, platila pre všetky diecézy vtedajšieho Československa a platí aj pre nás v súčasnom období, a je uverejnená aj v aktuálnom Direktóriu na rok Pána 2015 (strana 42).

Bude veľmi dobré, aby sme si my veriaci znenie tohto usmernenia dobre prečítali a podľa neho sa riadili, pretože ako budeme vidieť ďalej v texte, piatok nie je len o nejedení mäsitého pokrmu.

Pôstna disciplína schválená na 8. zasadnutí Konferencie biskupov ČSFR v Brne dňa 20. januára 1992 pre všetky diecézy (platí dodnes):

§ 1: Popolcová streda a Veľký piatok sú dňami **zdržiavania sa mäsitých pokrmov a pôstu.**

§ 2: **Všetky piatky v roku sú dňami pokánia.** Veriaci v tieto dni konajú pokánie

niektorým z nasledujúcich spôsobov (teda je možné si vybrať jeden z nasledujúcich spôsobov, ako zadosťučiniť piatkovému pokániu):

(1) **zdržovanie sa mäsitého pokrmu;**

(2) **skutok nábožnosti:**

- účasť na svätej omši alebo
- *krížová cesta* alebo
- *bolestný ruženec;*

(3) čítanie Svätého písma trvajúce aspoň 10 minút;

(4) **skutok lásky bližnému:**

- *návšteva chorého s konkrétnym prejavom pomoci* cinto
- *návšteva cintorína spojená s modlitbou za zosnulých* alebo

- *hmotná pomoc chudobným či viacdetyňm rodinám* a pod.,

(5) **zrieknutie sa sledovania televíznych programov** (okrem správ) alebo **fajčenia**, alebo **alkoholických nápojov**, alebo **iné sebazaprenie.**

Podľa vyššie uvedeného je zrejmé, že piatky nie sú len o nejedení mäsa. Ale v každý piatok v roku ide o pripomenutie si udalostí, ktoré sa stali na Veľký piatok, keď za nás trpel a zomrel náš Pán.

Na záver treba ešte pripomenúť, že pôst od jedla nemusia dodržiavať ľudia, ktorí veľmi ťažko pracujú alebo im to ich zdravotný stav nedovoľuje. Avšak zdržiavanie sa mäsa na Popolcovú stre-

du a na Veľký piatok sa nedá nahradiť iným spôsobom pokánia.

Pokiaľ starší alebo chorý človek skonzuje mäsitý pokrm, pretože mu ho priniesla obedová služba (alebo mu ho dali napr. v nemocnici), nie je to hriech a nemusí ihneď a rýchlo pristúpiť k sviatosti zmierenia. A pokiaľ mu sily dovoľujú, môže sa pomodliť ako náhradu niektorých z modlitieb a piatkovému pokániu tak zadosťučiniť.

Stanislav Čúzy, kaplán

Použitá literatúra:

- 1) Kódex kánonického práva
- 2) Direktórium na omše a liturgiu hodín, rok Pána 2015

NAŠA FARSKÁ UNIVERZITA

Bude slávenie liturgie vrcholom nášho duchovného života?

Aby sme dobre vedeli prežívať liturgiu – slávenie svätej omše, musíme byť aktívni. Často v dejinách sa naši predkovia domáhali toho, aby rozumeli liturgii. Boli rôzne pokusy obnoviť slávne dielo solúnskych bratov svätých Cyrila a Metoda. Nedarilo sa. Preto mnohí národní dejatelia, napr. Andrej Radlinský, zakladateľ Spolku svätého Vojtecha (1870), vydal knihu, *Nábožné výlevy*, ktorá sprevádzala našich predkov celé storočia. Neskôr v r. 1948 bratislavský kanonik Karol Körper pripravil a vydal modlitbovú knihu *Prameň z Boha*, a podobne pre študujúcu mládež profesor náboženstva Ján Brišák modlitbovú knihu *Hore srdcia*, obidve s latinskými a slovenskými liturgickými textami, a v päťdesiatych rokoch minulého storočia vyšiel aj malý *Latinsko-slovenský misál*, pomocou ktorých mohli veriaci sledovať liturgiu.

Napokon to bol Ján XXIII., ktorý zvolal a otvoril Druhý vatikánsky koncil, a ten umožňuje používať v liturgii reč ľudu, teda istým spôsobom znovu potvrdil múdry počin solúnskych bratov svätých Cyrila a Metoda so zavedením jazyka ľudu do liturgie. A čo sme nakoniec urobili alebo, žiaľ, robíme s možnosťou používania nášho jazyka v liturgii? Pod nejakým vplyvom sa stále viac z liturgického slávania stáva akési náboženské divadlo. Napriek tomu, že často počujeme, že v kostole nemôžeme byť iba pasívnymi divákmi a máme sa zapájať do liturgie, ostávame ako štatisti v divadelnej sále. Nechávame „hrať“ kňaza, niekedy azda aj biskupa s ministrami, prípadne s kostolníkom, organistom a možno s malým zborom, ktorý sa pomaly stáva akýmsi divadelným orchestrom. Je isté, že účasť na liturgii sa nemôže obmedziť na to, čo je vonkajšie, prejavovať sa iba v slovách či gestách. Iste, aj to je potrebné a spoluúčasť sa prejavuje aj v týchto zjednotených postojoch počas slávania liturgie, keď všetci v určitých momentoch stojíme, sedíme, kľáčime, ale ide predovšetkým o spoluznenie vo vnútorných vrstvách človeka. O tú jednotu tam, kde človek je skutočne človekom, a je ním vtedy, keď myslí, keď túži, keď chce, keď cíti. Keď sa láskou vďaka dôvernej viere zjednocuje s prítomným Bohom.

Instructia Redemptionis sacramentum

Tu je dôležité slovo inštrukcie *Redemptionis sacramentum* – *Sviatosť vykúpenia*, ako ju na prikaz najvyššieho veľkňaza Jána Pavla II. vypracovala Kongregácia

pre Boží kult a disciplínu sviatosti po porade s Kongregáciou pre náuku viery. Najvyšší veľkňaz ju 19. marca 2004 na slávnosti svätého Jozefa schválil, rozkázal vydať a všetci, ktorých sa týka, ju majú zachovávať. V bode 37. môžeme čítať: „Všetci veriaci krstom oslobodení od svojich hriechov a začlenení do Cirkvi sú poverení sviatostným znakom vykonávať kult kresťanského náboženstva, aby mocou svojho kráľovského kňazstva vytrvali v modlitbách a spolu chválili Boha, a seba samých prinášali ako živú, svätú, Bohu milú obeť, potvrdenú všetkými svojimi skutkami, aby všade na svete vydávali svedectvo Kristovi a tým, ktorí ich o to požiadajú, vedeli zdôvodniť nádej na večný život, ktorý je v nich. Preto aj účasť laikov na Eucharistii a na ostatných sláveniach obradov Cirkvi nemôže pozostávať len v čisto pasívnej prítomnosti, ale má byť pravým výrazom viery a krstnej hodnosti“. Všetko má však svoje normy, ktoré mnoho ráz nepoznáme a myslíme si, že môžeme robiť v rámci slávania liturgie všetko, čo len chceme.

Liturgia nie je divadlo

V mnohých chrámoch sme svedkami toho, že zo spoločenstva veriacich sa stáva spoločenstvo ako v divadle. Možno tu vidieť podobnosť k istej praxi, ktorú zaviedli súčasní ľudia v divadle. Kedysi divadlo hrali iba na javisku pred zhromaždenými. Dnes sa umelci niekedy pokúšajú zmiešať s publikom. Vstupujú za divákov zozadu, z boku, vstupujú medzi nich, pozývajú ich na scénu a hrajú spolu s nimi svoju drámu či tragédiu. A toto sa, žiaľ, začína konať aj v našich chrámoch. Kňaz sa stáva akýmsi redaktorom, moderátorom, ktorý behá, lieta pomedzi

deti i dospelých s mikrofónom v ruke, hoci by mal rešpektovať svoje špecifické postavenie predsedu liturgického zhromaždenia. Pritom ale zabúdajú na slová citovanej inštrukcie v bode 31: „Presbyteri majú na chválu Božiu a posvätenie kresťanského ľudu zbožne a verne podľa cirkevnej tradície sláviť tajomstvá Krista najmä v obete Eucharistie a vo sviatosti zmierenia“. Nech neodnímajú hlboký význam vlastnej služby tým, že deformujú liturgické slávenie svojvoľným mením, vynechávaním alebo pridávaním. Svätý Ambróz povedal: „Nie v sebe, ale v nás je zraňovaná Cirkev. Chránme sa teda, aby náš pád nebol ranou pre Cirkev.“ Nech teda kňazi, ktorí sa tak slávnostne zasvätili službe, nezraňujú Božiu Cirkev. Ba nech verne, a to pod autoritou biskupa bdejú, aby ani iní nerobili takéto deformácie. Je na škodu celého spoločenstva veriacich, ak sa naozaj deformuje slávenie liturgie. Treba považovať liturgické slávenie za skvelý hymnus chvály, ktorý rodina kresťanov hlása nebeskému Otcovi skrze Ježiša, svojho večného Prostredníka.

Máme vedieť, komu veríme

Chvála Bohu, že mnohí z nás prichádzajú do kostola, aby spievali Bohu hymnus chvály. Opakujeme (niektorí z nás denne): *Pane, otvor moje pery, a moje ústa budú ohlasovať tvoju slávu* (Ž 51, 17). Naše aktívne zapojenie sa do slávania liturgie spevom piesne počas liturgického zhromaždenia a odpovedaním na výzvy celebranta je svedectvom toho, že chápeme obsah liturgie a vieme, komu spievame a na koho sa obraciame. Ak prichádzam na slávenie Eucharistie, musím prichádzať s otázkou: „Čo chceš odo mňa, Pa-

ne, za tvoje štedré dary, čo za dobrodenia, v ktorých nemáš miery? Cirkev ta neobsiahne, všade ťa je plno..." Musím mať jasno, že vďačnosť Bohu nemôžem nijako lepšie tlmočiť, iba cez dôstojné slávenie obety jeho Syna. Preto potrebujeme Boha a jeho Syna v milosti Ducha poznávať cez počúvanie a čítanie Pisma v liturgii slova. Najmä z evanjelia poznáme samého Ježiša, ktorý je takýmto spôsobom uprostred nás. On nie je iba opísaný v Evanjeliu, On je tam prítomný počas slávenia svätej liturgie! Vtedy keď sa zhromaždení modlíme, keď ho zvelebujeme, keď ho odprosujeme, keď ďakujeme a prosíme, ale aj vtedy, keď prichádzame preto, aby sme ho ešte viac mohli poznať. Lebo keď ho poznávame skrze slovo učenia, skrze kontakt v spovednici - očistený rozum a očistené srdce ľahšie poznáva - vtedy môžeme, keď milujeme Poznaného, ešte viac ho nasledovať. A to nasledovať ho vlastne takého, akého nám ho predstavuje rozpracované, rozvedené Evanjeliu.

V tomto pôstnom období ho máme nasledovať v utrpení a bolesti umučenia i vo veľkonočnom premenení, keď už od Táboru začína prebleskovať v ňom svetlo Boha a zjavuje pravdu, že Ježiš Kristus z Nazareta, Syn Márie, je aj všemohúci Boh. Tým, čo budú stáť pred svetom v zázraku zmŕtvychvstania, ukáže všetkým, že keď sa bude vracáť k Otcovi pri nanebovstúpení, začne uskutočňovať ten istý zázrak v tých, čo sa preukážu rovnakými čnosťami ako on: mlčaním, pokorou, poslušnosťou, horlivosťou, pokojom v utrpení a bolesti. Keď človek s čoraz väčším vedomím toto všetko robí v týchto vrstvách, v Eucharistii i Liturgii hodín, uskutočňuje sa nasledovanie Krista, uskutočňuje sa premena človeka na kresťana. Vtedy čoraz viac žije v nás Kristus. Lebo „svätá liturgia nám ukazuje celého Ježiša - píše pápež Pius XII. - vo všetkých okolnostiach jeho života, a teda toho, ktorý je Slovom večného Otca, ktorý sa narodil z Bohorodičky Panny, ktorý nás učí pravde, uzdravuje chorých, potešuje smutných, ktorý trpí bolesť a zomiera; potom toho, ktorý zvířazil nad smrťou a vstáva z mŕtvych, ktorý kraľuje v sláve neba a zosiela na nás Ducha Parakléta, ktorý naveky žije vo svojej Cirkvi". Vo svätej liturgii Kristus zjavuje svoju moc a tým, čo prichádzajú k nemu s láskou, udeľuje tento poklad, akým je jeho Božský život. Preto sa pokúsme prežívať liturgiu Krista Kráľa podľa rytmu ukazovaných tajomstiev. Pokúsme sa to robiť každý raz čoraz plnšie, čoraz intenzívnejšie, čoraz dokonalejšie. **Podme za Kristom, ktorý hovorí: Kto ma nasleduje, má svetlo života** (Jn 8, 12).

Daniel Dian

(Dokončenie zo s. 1)

ký je čisto spirituálna bytosť. A tento jednoduchý pustovník, verný svojim antropomorfným predstavám, keď počul, že Boh nemá telo, odvetil: „Ale ak nemá te-

lo, potom neexistuje.“ V čom boli títo, neraz až simplicitní ľudia, obohatením pre kresťanstvo? V túžbe po duchovnej dokonalosti nemali veľa návodov, museli sa k nej postupne vypracovať. Pre mnohých z nich to bola práve tá cesta, ktorá sa veľmi zdôrazňuje v Pôste: cesta askézy, sebazáporu a umŕtvovania. Niektorí zachádzali až do bizarných extrémov, napr. styliťi. Jeden z nich, sv. Simeon Stylita († 459) prežil ako pustovník 39 rokov na stĺpe, ktorý postupne vybudoval do výšky 16 metrov. U niektorých zasa bizarnosť nabrala inú formu - či už antropomorfné predstavy o Bohu tých, ktorí sa oddali umŕtvovaniu tela, alebo niekedy až ponižujúce podoby pokánia a askézy, ktoré ich napokon viedli k duchovnej pýche a rebélii. Popri tých tienistých stránkach a extrémoch to bola predovšetkým úprimná nábožnosť - život v odlúčenosti, modlitbe, pokání - spojená s dobročinnosťou, extrémnou chudobou a tvrdou prácou. (Neraz len zabezpečiť si vodu zo zeme znivočenej púšťou, ak sa to dalo vodou nazvať, alebo raždiť na kúrenie, keď denné horúčavy klesli v noci takmer na bod mrazu, znamenali enormné úsilie.) Tito ľudia zväčša neboli duchovní „exoti“, ale úprimné duše, pre ktorých túžba po Bohu prevyšovala všetko ostatné. Bez toho, že by si robili nároky na „copyright“, zostali po nich skvelé a múdrosťou naplnené výroky, ktoré poukazovali na to, ako žiť radikálnosť evanjelia v praxi. Tieto výroky, známe ako apoftegmy alebo súvislé texty - filokálie, často nemajú ani konkrétnych autorov. Ich pôvodcami sú jednoducho púštni otcovia, ktorí zostali v anonymite. A predsa ich hlas zaznieval nielen v domovine, ale neskôr tvoril súčasť povinného duchovného čítania aj na kresťanskom západe - napr. u benediktínov, a ako vzácne perly ich objavujú aj moderní kresťania. A čo bolo asi najväčším paradoxom, že ich hlas bol najprenikavejší vtedy, keď mlčali.

Známy duchovný spisovateľ, páter Anselm Grün, v knihe „Duchovné vedenie u Otcov púšte“ spomína príhodu s ctihodným starcom Pambom. Keď za ním prišiel arcibiskup Teofil, mal predniesť slávnostnú reč. On však mlčal. Po jeho odchode povedal bratom: „Keď si nevyberie nič z môjho mlčania, nebude mať nič ani z môjho rečnenia.“ A otec Poimen takto odmietol istého pútnika, ktorý prišiel zďaleka a veľa mu rozprával o Písme a vznešených duchovných veciach: „On býva vo výškach a hovorí o nebeských veciach, ale ja patríam k tým, čo žijú dole, a tak hovorím o pozemských veciach. Keby hovoril o vášňach duše, iste by som s ním hovoril. On však hovoril o duchovne a ja sa do toho nerozumiem.“ Takto zrejme hovorí ten, kto vie, čo je to „docta ignorantia“ - učená nevedomosť - v tomto prípade v duchovnej sfére. Anselm Grün to interpretuje tak, že mlčanie týchto skúsených duchovných otcov viedlo k zneisteniu toho, kto sa veľa pýtal. Bol nútený viac túžiť po odpovedi a zároveň ju začať hľadať v sebe. Možno aj to

to bol (a snáď aj stále je) spôsob, ako si nezamieňať túžbu po duchovnom vedení a duchovnom raste s určitou formou duchovného snobizmu, od ktorého je už len krôčik k duchovnej pýche a nebezpečnej duchovnej nadradenosti, ktorá sa dá vyjadriť hoci tým, že sa chválim, kto je môj duchovný vodca, alebo aké duchovné eso je môj spovedník, alebo kde som bol na duchovných evičeniach a pod.

Milí priatelia, ticho je viac, než len čas, keď nás neotravujú mobily. Skúsenosť z púšte nám hovorí, že aj tam, kde namiesto očakávaného pokoja najskôr zaznie hrozivé zavýjanie démonov, napokon citlivé srdce zachytí aj tichý Boží hlas. Pôst nám ponúka veľa duchovných aktivít. Nájdeme medzi nimi ako dôležitú „činnosť“ aj stíšenie?

Branislav Čaniga, Váš blumentálsky farár

Farská knižnica informuje

O bčas sa mi stáva, že nerozumiem reči mládeži. Nie že by som bola taká stará, ale jednoducho používajú slovenský jazyk v úplne inom význame ako som zvyknutá a mám čo robiť, aby som pochopila zmysel toho, čo chcú povedať.

O to väčšiu radosť cítim, keď sa mi to podari. Podobnú radosť som pocítila po prečítaní prvotiny - **Martina Bučeková: Vyskoč z akvária!... lebo Ty to dáš!!! (Redemptoristi - Slovo medzi nami, Bratislava, 2014, 120 s.)**

Neľakajte sa toľkých výkričníkov v nadpise, lebo kniha je veľmi povzbudivá a priateľská. Hovorí o osobnej skúsenosti autorky s Bohom, o jej zakúšaní Božieho požehnanie, o priateľstve s Bohom, o jeho moci a pôsobení v každodennom živote. Dalo by sa veľmi zjednodušene povedať, že je to príručka modernej mystiky, ktorá je prístupná a zrozumiteľná pre všetkých - mladších i starších - čo túžime kračať so svojim Pánom.

Kniha je autobiografickým pokusom opísať jednu nie ľahkú situáciu v živote - stratu zamestnania. Autorka sa zrazu ocitá mimo svojej každodennosti, jej život sa akoby obrátil naopak, všetko, čo doteraz malo pevnú štruktúru, sa zrazu zrútilo a jej život sa dostal akoby do inej dimenzie. Zrazu mala čas, čas na modlitbu, čas na čítanie Svätého písma, čas na intenzívne a naliehavé odovzdanie svojho života Bohu. Asi to vôbec nebolo ľahké, aj keď autorkin slovník je veľmi ľahký a povzbudzujúci, volajúci a lákajúci aj nás čitateľov na odvážne vykročenie na cestu úplného odovzdania svojho života Bohu, ako na jediný možný liek na všetky naše problémy a smútky.

(Dokončenie na s. 8)

ÚRADNÉ HODINY NA FARSKOM ÚRADE

doobeda Po - Pi: 9,00 - 11,00 h; poobede Po - Št: 14,30 - 16,30 h; telefón (kancelária): 55 56 23 19, 0904 555 566; zaopatrovací mobil: 0948 313 363 (služi výlučne na zaopatrovanie chorých).

SVÄTÉ OMŠE

Aktuálny omšový poriadok a spovedanie pozri v rubrike **OZNAMUJEME**.

• **nedeľa a sviatky:** 6,00; 7,30; 9,00; 10,30; 12,00 (ak sviatok pripadá na sobotu, sv. omša o 12,00 h nie je); 16,30; 18,00 (mad.); 19,00 h; • **pracovný deň:** 5,45; 6,30; 16,30; 18,00 h, v sobotu popoludní len o 18,00 h; vo štvrtok o 18,00 h sv. omša v latinskom jazyku; • **sviatok v pracovný deň:** 5,45; 6,30; 10,30; 16,30; 18,00; 19,00 h alebo podľa oznamov; • **deň pracovného pokoja, ktorý nie je cirkevne prikázaný sviatok:** ako v nedeľu; sv. omša o 18,00 h nie je.

Počas školského roka:

sv. omša pre mládež utorok - 18,00 (spieva zbor Běčkari)

sv. omša pre birmovancov piatok - 18,00 (spieva mládežnícky zbor)

sv. omša pre deti nedeľa - 10,30 (spieva mládežnícky zbor)

VYSLUHOVANIE SVIATOSTI ZMIERENIA

• vo **všedné dni** ráno pri sv. omši o 6,30 h, večer pri sv. omši o 16,30 h a pri sv. omši o 18,00 h • v **prvopiakový týždeň** aj pri ranej sv. omši o 5,45 h (pondelok až piatok); vo štvrtok a piatok od 15,00 h • v **nedeľu dopoludnia** medzi sv. omšami (v prípade potreby aj počas sv. omše).

FATIMSKÁ SOBOTA

7. 3. po sv. omši, ktorá sa začína o 6,30 h, teda asi o 7,15 h, kedy sa chceme stretnúť pri modlitbe posvätného ruženca.

VEČERADLO S PANNOU MÁRIOU

v sobotu 21. 3. ráno po sv. omši, ktorá sa začína o 6,30 h.

ADORÁCIA

• v **strediu** po skončení sv. omše, ktorá začína o 6,30 h, s modlitbou sv. ruženca • vo **štvrtok** po skončení sv. omše, ktorá začína o 16,30 h; do 17,55 h.

KATECHÉZA

• **rodičov, ktorí žiadajú krst svojho dieťaťa**, každú stredu o 18,00 h. Účasť obidvoch rodičov je potrebná. Očakávame aj krstných rodičov. Nahlasíť krst dieťaťa a vyplniť krstný lístok možno v ktorýkoľvek deň v úradných hodinách v kancelárii farského úradu. Potrebným dokladom je rodný list dieťaťa.

• **pred prijatím sviatosti manželstva** sa snúbenci stretnú dvakrát s kňazom, raz s psychológom a raz s lektormi prirodzeného plánovania rodičovstva. Stretnutia snúbencov sú v pondelky o 18,00 h - jednotlivé dátumy nájdete na farskej webovej stránke. Je vhodné zachovať poradie stretnutí. Treba sa hlásiť aspoň tri mesiace pred plánovaným termínom sobáša.

• **príprava birmovancov** prebieha v skupinových stretnutiach vo všedné dni na fare. V pondelky, utorok a stredy o 18,00 h a v štvrtky a piatky o 17,00 h na fare. Zvlášť pre birmovancov je sv. omša v každý piatok o 18,00 h.

KNIŽNICA SVÄTEJ KATARÍNY - BLUMENTÁL

v utorok od 15,30 do 17,00 h, v stredu od 9,00 do 11,00 h a vo štvrtok od 16,00 do 18,00 h.

PORADŇA

- **pre prirodzené plánovanie rodičovstva** (Billingsova): St 17,00 - 19,00 h; potrebné je objednať sa na tel. č. 02/45 94 39 30;
- **sociálna:** Po 9,00 - 11,00 h;
- **právna:** v stredu 15,30 - 17,30 h, 1. a 3. štvrtok 9,00 - 11,00 h.

ŽENY ŽENÁM

sa stretá v prvý štvrtok od 14,00 do 16,00 h v miestnosti pre návštevníkov a katechézu.

ÚMYSEL APOŠTOLÁTU MODLITBY NA MAREC

Všeobecný:

Aby sa všetci, čo pracujú vo vede a výskume dávali do služby pre celostný rozvoj ľudskej osoby.

Evanjelizačný:

Aby bol stále viac uznávaný osobitný prínos ženy pre život Cirkvi.

Úmysel KBS:

Aby sme sa rozjímaním o utrpení a smrti Pána Ježiša a dobrou svätou spovedňou čo najlepšie pripravili na slávenie Veľkej noci.

VÝZNAMNÉ LITURGICKÉ DNI

10. 3. Výročie posviacky katedrálneho chrámu svätého Martina

19. 3. Sv. Jozefa, ženicha Panny Márie

25. 3. Zvestovanie Pána

OZNAMUJEME

- **omšové úmysly** na apríl budeme zapisovať v Krstnej kaplnke v pondelok 3. marca od 16,00 h;
- **pobožnosť Krížovej cesty** počas Pôstneho obdobia bude bývať vždy v **piatok o 17,15 h a v nedeľu o 15,45 h**;
- počas pôstneho obdobia je **možnosť navštíviť chorých doma** a vyslúžiť im sviatosti. Záujemcov treba nahlasíť počas úradných hodín vo farskej kancelárii, telefonicky alebo v sakristii kostola. Prosíme neodkladať túto možnosť duchovnej služby až na záver Veľkého pôstu;
- **trojdňová pobožnosť k sv. Jozefovi** bude: 16., 17. a 18. 3. vždy po svätých omšiach ráno o 6,30 h, popoludní o 16,30 h;
- od štvrtku 26. marca do stredy 1. apríla **spovedáme** denne v pracovné dni 5,45 - 8,00 h a 15,00 - 19,00 h, podľa potreby aj dlhšie. V sobotu 28. marca spovedáme 6,30 - 8,00 h a 17,00 - 19,00 h, na Kvetnú nedeľu (29. marca) počas dopoludňajších bohoslužieb a pri večerných slovenských svätých omšiach. Počas slávenia Veľkonočného trojdnia a Veľkonočnej nedele nespovedáme s výnimkou nevyhnutných prípadov;
- v sobotu **28. marca o 16,00 h** bude v našom blumentálskom kostole **Koncert k Veľkému týždňu**. V podaní speváckeho zboru Lúčnica zaznejú skladby Mozarta, Haydna, Pergolesiho a i. Viac informácií bude vo farských oznamoch.

(Dokončenie zo s. 7)

V niekoľkých kratučkých kapitolách sledujeme jej vnútorné postoje, ako sa postupne pred jej duchovným zrakom vynárajú jednotlivé starozákonné postavy a riešenie ich vlastných problémov a krízových situácií. Autorka má úžasný dar v niekoľkých vetách vystihnúť psychologickú podstatu biblickej postavy a zároveň ju akoby stiahnuť do našich dní, do riešenia našich problémov a ťažkostí. Je to veľmi dobrodružné čítanie, sledovať, ako sa autorka vysporiadala so svojimi strachmi, problémami a ťažkosťami, ako nám dovoľuje nazerať na jej modlitbový zápas. Spolu s ňou sa učíme úplne dôverovať Bohu ako nášmu Otcovi a Pánovi nášho života, ktorý má spočítané všetky naše vlasy a ktorý vie o nás všetko a dokonale nás pozná, lebo nás stvoril a chce nás mať presne takými, akými sme. Nemá o nás ideálne predstavy, a predsa nás nekonečne miluje a veľmi mu záleží na každom z nás.

Táto kniha hovorí o recepte, ako na to, poskytuje podrobný návod, ako riešiť náš život, naše ťažkosti a problémy. Je písaná slovníkom tejto generácie, ale netreba sa jej báť, budú jej rozumieť všetci, ktorých láka túžba po intenzívnejšom vnútornom živote s Bohom. Nebojte sa, dajte to! **Monika Šandorová**

Blumentál, vydáva Rímskokatolícka cirkev, farnosť Bratislava Blumentál, Vazovova 8. **Zodpovedný redaktor: Xénia Duchoňová. Cenzor: Branislav Čaniga. Spolupracovníci:** Ján Sitár, Martin Majda, Daniel Dian, Stanislav Čúzy. S povolením Arcibiskupského úradu v Trnave zo dňa 16. 12. 1997 č. 4264/97. Príspevky v rozsahu maximálne dve normostrany, návrhy a pripomienky k farskému časopisu môžete dať v zalepenej obálke do sakristie farského kostola alebo do farskej kancelárie pod zn. časopis Blumentál, resp. poslať na **mailovú adresu: blumdux@centrum.sk**. Redakcia si vyhradzuje právo úpravy príspevkov. Sadzba: Forma, s. r. o. Tlač: VEDA, Bratislava. **Internet: www.blumental.sk.**